

Amatörfotografernas
värld

Amatörfotografernas värld

FATABUREN 2009

Amatörfotografernas värld

NORDISKA MUSEETS OCH SKANSENS ÅRSBOK 2009

Red. Annette Rosengren och Christina Westergren

FATABUREN Nordiska museets och Skansens årsbok, är en skatt av kulturhistoriska artiklar som publicerats under mer än ett sekel.

Årsboken började som ett häfte med rubriken »Meddelanden«, redigerat 1881 av museets grundare Artur Hazelius för den stödjande krets som kallades Samfundet för Nordiska museets främjande. 1884 publicerades den första kulturhistoriska artikeln och när publikationen 1906 bytte namn till »Fataburen. Kulturhistorisk tidskrift« kom de vetenskapliga uppsatserna att dominera innehållet. Från och med 1931 fick årsboken Fataburen en mer populär inriktning och i stora drag den form som den har idag. Fataburen har sedan dess förenat lärdom och sakkunskap med syftet att nå en stor publik.

Fataburen är också en viktig länk mellan Nordiska museet och Skansen, två museer med en gemensam historia och en gemensam vänförening. Varje årsbok har ett tematiskt innehåll som speglar insatser och engagemang i de båda museerna, men verksamhetsberättelserna trycks numera separat och kan rekvideras från respektive museum.

Ekonomiskt stöd från Nordiska museets och Skansens Vänner gör utgivningen av Fataburen möjlig.

Fataburen 2009
Nordiska museets förlag
Box 27820
115 93 Stockholm
www.nordiskamuseet.se

© Nordiska museet och respektive författare
Omslag och grafisk form Lena Eklund
Omslagsfoto Svante Warping

Tryckt hos NRS Tryckeri, Huskvarna 2009
ISSN 0348 971 X
ISBN 978 91 7108 533 7

I spåren av ett liv

Om att foga samman ett splittrat arkivmaterial, spåra en anonym fotograf och återskapa en människas livssammanhang

EMMA ARENHILL
är bibliotekarie vid Kungl.
bibliotekets enhet för hand-
skrifter, kartor och bilder.

Den svarta lådan

Efter en flygplanskrasch brukar haverikommissionen leta efter den »svarta lådan«. Denna låda, som i själva verket lär vara orange, innehåller flygplanets alla rörelser registrerade innan olyckan. Lådan är en nyckel till flygplanets öde.

I Nordiska museets arkiv finner jag en svart låda. Den är av trä, lite nött i kanterna och innehåller 1 200 ögonblick ur ett liv, registrerade på nitratnegativ i formatet 6 x 8 cm. De är noggrant sorterade i kuvert och för varje ögonblick anges plats, motiv, klockslag, bländare och slutartid. Handstilen på kuverten är liten och sirlig, ibland svår att tyda.

Men vems är ögonblicken? Vems liv finns i den svarta lådan? Det som en gång var självklart har med tiden blivit en gåta. Fotografen, människan vars ögonblick är så prydligt ord-

Den svarta lådan. Foto Emma Arenhill, Nordiska museet.

nade, saknar namn. Jag tar upp kuverten, plockar ut negativen och granskar dem med lupp: förstamajdemonstration på Kungsgatan i Stockholm 1916, vy från Ljusnan i juli 1920, Ristafällen i september 1927. Vem höll i kameran och beslöt att just dessa ögonblick skulle fångas?

Ledtrådarna är få. Fotografen som fångat ögonblicken tar sina första bilder på Djurgården i maj 1915 och de sista i Jämtlandsfjällen i september 1929. Däremellan dokumenterar han vedskutorna på Strandvägen, Finnskoga kapell, islossning på Strömmen, familjen i Sveg och mycket annat i sitt liv, även sig själv.

»Jag«, midsommar 1915: en ung man med koncentrerat ansiktsuttryck sitter i en slänt och tittar in i kameran. Han är sportklädd med kängor och benlindor men till detta har han slips och vit stjärkrage. Bilden är från film nr 4, tagen på 1/50 sekund med bländare 8. Självporträtten blir med tiden många. Oftast tagna utomhus på någon skogs- eller fjälltur.

Jag betraktar honom, försöker locka ur honom vem han är. Tyst ser han tillbaka. Men efter att med lupp ha betraktat hans 1 200 fångade livsögonblick tycker jag att jag känner honom en aning. Han tycker om att röra sig i skog och mark, kokar kaffe över öppen eld och badar gärna i sjöar. Han läser Dagens Nyheter och går på förstamajdemonstrationer. I sitt rum har han sina egna fotografier inramade på väggen. Vänkretsen består av en handfull goda vänner, jämngamla par som med tiden får både ett och flera barn. Själv är han ensam. Semestrarna tillbringas i fjällen, men semester från vad?

Ingenting röjer hans yrke. Han syr sina egna friluftsbuxor men är knappast skräddare. Han läser, i hans rum finns bokhyllor och han fotograferar gärna sig själv läsandes. Han foto-

»Självporträtt, mid-
sommar 1915.«
Foto Gunnar Öhrn,
Nordiska museet.

graferar mycket men är sannolikt inte yrkesfotograf, snarare en mycket hängiven amatörfotograf.

Den svarta lådan omsluter den namnlösa mannens livsberättelse, i den finns hans livsväg registrerad. Platserna han tycker om, rummen han bebor, vännerna han umgås med.

Vad blir det egentligen kvar av en människa? Hur skingras ett livssammanhang och hur fogas det åter samman? De första bilderna är tagna för 90 år sedan, de sista för 67 år sedan. Lever någon som kan berätta?

Ledtrådar

Arkivet berättar inte särskilt mycket men ger ändå en ledtråd: lådan är märkt STF 5/1998, K 244 knr 2016. STF 5/1998 betyder att den svarta lådan kommit in 1998 i samband med att Svenska Turistföreningen överlämnade hela sin fotografiska samling om ca 40 000 bilder till Nordiska museet. På något vis har alltså den anonyma fotografen haft anknytning till STF, hans friluftsintrasse tyder ju också på det. Men hur kommer det sig att han lämnat ifrån sig inte bara sina naturbilder utan även de mer privata på familj och vänner?

En familj som ofta återkommer i bildmaterialet är »Karlbergs«, Gustaf Karlberg, hans hustru och deras två söner Göte och Kurt. Kan de vara en ledtråd?

I Stockholms stadsarkiv söker jag i folkbokföringsregister, rotmansarkiv, kyrkböcker och dödböcker. Familjen har lämnat spår i myndighetsarkiven: Gustaf Karlberg är född i Tranemo den 4 december 1887 och död i mars 1961 i Täby. Däremellan gifter sig Gustaf med Signe Olsson i december 1914 och arbetar som vaktmästare på Allmänna Barnbördshuset på Öster-

malm där familjen också bodde. Äldsta sonen Göte föds där i februari 1915, Kurt föds tre år senare i november. Folkbokföringsregistret hos Skatteverket upplyser om att både Göte och Kurt är döda men att deras fruar lever och att det finns barnbarn. Kan någon minnas en fotograf som umgicks med familjen på tio- och tjugotalen? Nej, ingen minns. De båda fruarna kom in i familjen på 1940-talet och då fanns ingen fotograf i umgänget kring Gustaf och Signe. Men de kan berätta att det var mycket fester i familjen Karlberg och det syns i bildmaterialet. Många är de fångade ögonblick med vännerna skålande kring dukat bord på julafton och födelsedagar.

»Julafton hos Karlbergs 1921.« Gunnar Öhrn längst till vänster. Foto Gunnar Öhrn, Nordiska museet.

Mannen med de många självporträtten är fortfarande utan namn men kanske har han en adress? I början av 1920-talet börjar han fotografera ett husbygge, kvarteret Hugin vid Norrtull i Stockholm, korsningen Ynglingagatan–Dannemoragatan. Bygget fortskrider och i oktober 1923 tar han en bild på »trappan vid Ynglingagatan«, bilden är tagen uppifrån ett hus. På samma film finns »utsikt från mitt fönster mot norr«. Filmen efter dokumenterar »interiör köket«, »hallen« och »rummet«. Har han flyttat in i det nybyggda huset, är det därför han fotograferat byggnationen från rivningstomt till färdigt hus?

På Stadsmuseet finner jag kartor över Norrtullsområdet med hustomterna utmärkta, jag hittar även två fotografiska vyer över Ynglingagatan och Norrtullsgatan och jag känner igen mig från fotografens bilder. I telefonkatalogen för 1924 söker jag de boende på Ynglingagatan – Dannemoragatan, kvarteret Hugin. Jag ser på listan av namn och tänker att någon av dem är han, men vem? Är han tjänsteman J F Byström, bankbiträde A L Julin, klichémontör G Öhrn eller tillsynsman K A W Johansson?

Det känns som om jag har kört fast då jag griper efter min sista ledtråd, kan det finnas dokumentation över bildmaterialet på STF:s kansli i Stockholm?

Då STF:s fotografiska samling överlämnades till Nordiska museet 1998 överfördes samtidigt allt övrigt material från föreningen i form av publikationer, brev, protokoll etcetera till Riksarkivet. Men att där leta efter en amatörfotograf utan namn som sannolikt varit medlem i STF känns en smula tröstlöst. I Riksarkivets magasin i Arninge är hyllmeter efter hyllmeter fyllda med ordnat och oordnat material och att planlöst leta där är knappast den mest framkomliga vägen. Mitt hopp är

»Härlingkåtan, Grövelsjön 1951.« Foto Gunnar Öhrn, Nordiska museet.

därför att det på STF:s kansli på Skeppsholmen finns kvar material som kan leda mig vidare.

Ninni Wahlsten på kansliet ger mig en lista på vad som överlämnades till Nordiska museets arkiv, bland annat ett handskrivet papper med innehållet i de olika flyttlådorna. Jag läser: »Kartong 244, 1 trälåda, ordnade neg«. Det är allt.

Senare samma dag tittar min kollega på den svarta lådan som nu är tom efter att negativen packats om i syrafria kuvert och ställts in i kylrum. Hon vänder på lådan och säger: »Har du

tittat på undersidan?». Där står ett namn skrivet med blyerts: Gunnar Öhrn, 15 juli 1923.

Alla de veckor då jag gått igenom varenda negativ och undrat över vem mannen kan vara så har svaret funnits alldeles intill. Jag tittar på en av bilderna på Gunnar och jag tycker att han ser en smula road ut.

Namnet är en nyckel in i arkiven. På översikten till STF:s gåva till Nordiska museets arkiv står under rubriken *Små kartonger*: »bilder från Grövelsjön Gunnar Öhrn«. Jag hittar kartongen i arkivet och den visar sig innehålla drygt 180 kartongark med sex bilder på varje, kontaktkopior från negativ 6 x 6. Allt lika exemplariskt ordnat som negativen i den svarta trälådan. Gunnar Öhrn var uppenbarligen en man med ordningssinne. Bilderna från Grövelsjön sträcker sig från åren 1939 till 1955. Gunnar Öhrn har alltså fotograferat under fyrtio år, jag har nu hittat bilder från 1915–1929 och 1939–1955. Kan det gömma sig fler negativ eller kontaktkartor i arkivet?

Det gör det. Eftersom jag vid det här laget är välbekant med hans handstil och sätt att ordna bilder så vet jag vad jag letar efter när jag mer eller mindre planlöst söker i arkivets kylrum för negativ. Det är mödan värt, jag finner en brun trälåda, helt utan märkning, med ytterligare ca 1 200 negativ från åren 1936–1939. Negativen är nu i formatet 6 x 6 så Gunnar måste ha köpt en ny kamera efter 1929. I STF:s kartotek under rubriken *Övriga fotografer* återfinner jag ytterligare uppskattningsvis 1 000 negativ, från åren 1939 till 1955. Samlingen börjar fogas samman men fortfarande saknas cirka 1 800 negativ från hösten 1929 till våren 1936. Utifrån filmernas löpnummer så lämnade Gunnar Öhrn efter sig uppskattningsvis 7 000 negativ med motiv främst från Stockholm och svenska fjällen. Han har

dokumenterat rivna kvarter kring Sveavägen, Stora Sjöfallet innan den sista utbyggnaden slutligen tystade dånet från vattenmassorna, Turistföreningens rullande tågghem och Kurt och Göte Karlbergs uppväxt.

Fakta

Men vem var då Gunnar Öhrn? En ny tur till stadsarkivet ger en del sakliga upplysningar. Gunnar föddes den 23/5 1890 som äldsta barnet av fem i familjen Öhrn i Ygsbo, Färila. Fadern, Lars Halvarsson-Öhrn, f.d. gardist i Stockholm och snickare gifte sig 1889 med Margareta Norell, de fick fyra barn: Gunnar, Bore, Gunilla och Rommar. Modern avled år 1900, då var Gunnar tio år. Fadern gifte om sig med Anna Kristina Persdotter och tillsammans fick de dottern Stina.

Gunnar verkar ha varit fäst vid sin fjorton år yngre halvsyster Stina, det finns ömsinta porträtt på dem tillsammans och vid mitten av 1920-talet kommer hon till Stockholm och Gunnar visar henne utsikten från Stadshustornet, Bergianska trädgården och Gustavsberg.

Familjen Öhrn flyttar till Sveg 1908 och det är också dit Gunnar reser om somrarna för att hälsa på under höskörden.

Själv flyttar Gunnar till Stockholm redan 1907, enligt rote-mansarkivet är han anställd på Svea Livgarde som korporal. I stamrullan för Svea Kungliga Livgarde 1908–1912, förvarad på Krigsarkivet, finns Gunnar antecknad som distinktionskorporal. Efter att ha skrivit på ett tvåårigt kontrakt den 9 juli 1907 började han sin tjänst i Stockholm den 1 januari 1908 vid Svea Livgardes 8:e kompani nr 21. Han avancerar planenligt och i maj 1910 blir Gunnar Öhrn distinktionskorporal. I sam-

ma rulla finns »Karlberg«, han låg vid 9:e kompaniet men tro-
ligen är det alltså vid Svea Livgarde de träffas. Här finns också
»Magnusson« och »Hansson«, som även de återfinns i Gunnar
Öhrns bekantskapskrets. Tillvaron vid Svea Livgarde var starkt
repressiv vilket kanske bidrog till starka vänskapsband. I stam-
rullans högermarginal finns då och då anteckningen »rymd«
– att avvika var sista utvägen för den som inte uthärdade sin
kontraktstid på Garnisonen på Östermalm.

Idag inrymmer Garnisonsområdet bland annat Nordiska
museets arkiv, så den plats där Gunnar Öhrn tillbringade sina
första Stockholmsår är nu förvaringsplats för hans efterlämnade
fotografier.

1910 är Gunnar skriven på Apelbergsgatan 60, en tvärgata
till Sveavägen där de gamla husen idag fått ge vika för nya. Han
är vaccinerad och hushållsföreståndare är fröken Lundberg.
1911 står han som montör och är skriven på Adolf Fredriks
kyrkogata, numret är oläsligt. Den 25/11 samma år flyttar han
igen, nu bosätter han sig på Skräddargränd 2b i Gamla stan där
han är inneboende hos fröken Rundqvist. Fröken Rundqvist
är en ogift kvinna född 1869 och uppenbarligen har hon och
Gunnar en god relation eftersom han fotograferat henne ofta,
en ganska kraftig äldre dam i ett typiskt, bättre bemedlat, tidigt
1900-talshem. I samma lägenhet bor ytterligare sex personer
inneboende, fyra vuxna och två barn. Gunnar har fotograferat
sitt rum i olika vinklar och han verkar ha gott om plats för
skrivbord, bokhylla och fåtölj. Gardinerna är tunga och veden
ligger staplad intill kakelugnen.

Gunnar bor kvar hos fröken Rundqvist fram till i oktober
1923 då han flyttar till en egen lägenhet på Ynglingagatan 27.
Han är trettiofem år gammal och har varit inneboende på olika

»Stina i stadshustornet, Stockholm 27/7 1926, klockan 12.« Foto Gunnar Öhrn, Nordiska museet.

adresser i Stockholm under 16 års tid. Kanske har han länge sparat till lägenheten eftersom det är en bostadsrätt han flyttar in i, Hugin 26 är byggd av Hyresgästföreningens bostadsförening. I Stockholms adresskalender för 1924 har Gunnar Öhrn

»Mitt rum, augusti 1915.«
Foto Gunnar Öhrn,
Nordiska museet.

titeln klichémontör, senare ändras den till kemigraf. Han arbetar troligen med att överföra bilder till tryckplåtar på något av Stockholms dryga hundralet tryckerier. Men ingenting i hans bildmaterial eller något enda arkivmaterial lämnar ledtrådar till hans arbetsplats. Gunnar Öhrn bor kvar i sin lägenhet fram till sin död den 5 januari 1955, i dödboken omnämnd som ogift.

I en tjock pärm på Riksarkivet i Frihamnen i Stockholm finns bouppteckningen, den är på fyra A4-sidor och dokumenterar Gunnar Öhrns efterlämnade tillgångar: »möbler till ett rum och

kök, 12 små gafflar i silver, 14 lakan, 2 golvlampor, 4 mindre prydnadskuddar», etc. Under rubriken »diverse« återfinns »48 fotografialbum 24 x 24 cm, 1 fotografiutrustning med förstöringsapparat, 1 kamera Zeiss, äldre modell samt 1 tidtagarur«. Därefter »1 ishacka, 4 fjällknivar, 2 kompasser, 2 ryggsäckar förslitna, 1 oljeställ, 1 kartfodral och en kikare av äldre modell«. Dödsboet bekostar dödsannons i tidningen Härjedalen. Systemkonen närvarar vid bouppteckningen.

Att forska i arkiv är ett mödosamt men spännande arbete. Ofta väntar en överraskning när man just tänkt att man är klar med sitt grävande. I slutskedet av letandet efter Gunnar Öhrns negativ och livsfragment dyker tio kapslar med kontaktkopior och register upp i Nordiska museets arkiv. De saknar accessionsnummer men har någon gång ordnats av en arkivarie. Kontaktkartorna, och de fyra registerböckerna med svart vaxdukspärm, blir en ytterligare öppning in i bildmaterialet från 1943–1955. Det är stor skillnad mellan att bläddra bland kontaktkartorna och att sitta och lупpa nitratnegativ i dragskåp. Plötsligt kan jag snabbt skapa mig en överblick över Öhrns sena fotografiska produktion och här finner jag också en efterlängtat pusselbit: Gunnar Öhrns arbetsplats. Film 851:1–6 är märkt »personalklubbens hippa«, den är tagen i Hägersten i maj 1945. Första bilden är en interiör: sexton män i mörka kostymer sitter kring ett festdukat bord med pilsnerflaskor. Männen har bakåtkammat hår och en av dem röker cigarr. De två följande filmrutorna är exteriörer, det är grupporträtt utanför festlokalen Fredriksborg på Hillbergsvägen 3. I Öhrns registerbok finns anteckningen »Silfversparre« och jag anar att det är en av de två prominen-

ta herrarna som sitter ner i vita stolar på gruppbilderna.

Jag gör en sökning på nätet: »Silfversparre« ger cirka tusen träffar, men en är särskilt intressant. På Projekt Runebergs sida finns en illustrerad bok av Carl Larsson, utgiven av Bonniers 1913.

Bokens kromotypier och fototypier är gjorda av Kemigrafiska aktiebolaget Bengt Silfversparre i Stockholm. I Stockholms adresskalender för 1944 hittar jag företaget på Sveavägen 56. Sannolikt är detta klichémontör och kemigraf Gunnar Öhrns arbetsplats. Till slut gick det alltså att få en skymt av hans så annars dolda arbetsliv.

Registerböckerna bjuder också på ledtrådar. I juli 1926 finns en förteckning över negativ insända till *Revyn* och *Fotografi för alla*. Den senare gavs ut av Fotografiska föreningen i Stockholm och uppgick så småningom i *Nordisk tidskrift för fotografi*. Gunnar Öhrn blev publicerad i *Fotografi för alla* nr 6, 7 och 8 år 1926. I två av numren används hans bilder som illustrationer men i nr 6 blir han recenserad av signaturen »Observer«. Recensenten anser att Herr G. Ö »har en öppen blick för vilka motiv som »göra sig« och hans små alster röja i kompositionshänseende anlag, som det vore väl värt att vidare utveckla«. Gunnar Öhrns motljusbilder vinner gillande men »Observer« påpekar att en del negativ är för hårda, några underexponerade och kopioras ton »mindre tilltalande«. Dock avslutas recensionen uppmuntrande med att åter berömma det goda motivvalet.

1933 skickar Gunnar Öhrn in en serie bilder till Svenska Turistföreningens fotografitävling. Femhundratjugosex medlemmar bidrar tillsammans med fyratusen bilder, resultatet publiceras i den första utgåvan av *Årets bilder*. Gunnar Öhrn är en av de 40 fotografer vars alster trycks. Öhrns bidrag »Jökelspricka»,

»Utsikt från Ynglingagatan
27 en vinterkväll 1944.«
Foto Gunnar Öhrn,
Nordiska museet. ►

tagen på Helagsglaciären vinner första pris enligt anteckningar i registerboken. Han får också bilderna »Storådörren«, fjällmotiv från Härjedalen, och »Ödebygdsväg« från Jämtland, publicerade. *Årets bilder* fortsätter att publicera hans bilder åren därpå, 1934–38. Motiven är från fjällen och Stockholm, exempelvis »Åparmassivet i Sarek« med utsikt från Näutotjåkko mot Peripakte och »I väntan på våren«, utsikt över Pålundet från Västerbron.

Gunnar Öhrn var en tekniskt intresserad amatörfotograf. Han laborerar med filter och provar sig fram med olika ljus (kväll, dimma, blixtn etc.). I marginalen i sina registerböcker noterar han filmsorter och framkallare och antecknar noggrant deras egenskaper. Men utöver det tekniska har han en estetisk drivkraft och han blir med tiden en allt duktigare fotograf.

Spåren slutar

Allt detta är spår Gunnar Öhrn lämnat efter sig i olika arkiv. Fakta om födelseort, bostadsort, yrke, vaccination, kvarlåtenskap och annat som myndigheterna har intresserat sig för. Men människan Gunnar Öhrn, vem var han? Vilka spår har han lämnat förutom de ca 7 000 livsögonblick han själv valt att föreviga och de fakta myndigheterna sparar? Det är femtio år sedan han dog och vem kan minnas? Hans syskon är döda. Finns det syskonbarn som kan minnas?

Brorsdottern Rut Nielsen träffade Gunnar en gång, hon var tolv år och han bjöd på tranbärssaft. Hennes äldre bror minns inte om han träffat Gunnar men vet att han tagit en vinterbild från sitt fönster, djupa bilspår i snö, och att han vann något pris för den. Lena Johansson, dottern till värdparet på Grövelsjöns

»Spricka, Storisén september 1937.« Foto Gunnar Öhrn, Nordiska museet.

fjällstation, minns honom som en äldre man, själv var hon då en liten flicka och Gunnar drygt femtio år gammal. Lenas bror, Sten Lindgren, pensionerad fjälledare i Tärnaby, minns Gunnar som en utomordentligt spänstig person, alltid med en Rolleiflex på magen och en ryggsäck på ryggen. Vänlig och för-synt, kanske lite av en ensamvarg. Så lever Gunnar Öhrn kvar i form av minnesfragment.

Närmare än så går det kanske inte att komma. När jag tittar igenom bildmaterialet får jag en stark känsla av en naturälskande och ganska ensam man. Han strövar över fjället och han strövar genom Stockholm, med sin kamera fångar han det han har omkring sig och som av någon anledning lockar hans uppmärksamhet. Det Stockholm han kände är förändrat, de glest trafikerade gatorna är idag fyllda med bilar och bussar, tunnelbanan har brett ut sina tentakler under jord, city är rivet och uppbyggt på nytt och stadens innevånare kommer från jordens alla länder. Gunnar Öhrns innerstadslägenhet är sannolikt värd en förmögenhet, borta är de mörkblommiga tapeterna, vedspisen och pipröken. Inte ens utsikten är densamma. Men i bildmaterialet kan vi möta det 1910-, 20-, 30-, 40- och 50-talens Stockholm som var hans. Min sista kvardröjande fråga kan inget arkiv besvara: vad drev honom? Hur kände han inför sitt fotograferande, vad ville han? Vad fick honom att under fyrtio år, i alla årstider, vandra på Stockholms gator och dokumentera byggen, gatuvyer och utsikter? Vad drev honom att ta alla självporträtt, till en början av en ung spänstig man i skogen, mot slutet av en åldrad trött man i sitt kök. Och naturbilderna på träd, myrar, sjöar och fjällandskap, vad betydde de för honom? Kanske var det så att fotograferandet gav honom den största glädjen i livet. Glädjen att utforska världen omkring sig.

Glädjen att framkalla filmen, agitera med fingertoppskänsla. Sedan kopiera negativen och långsamt se bilderna växa fram i vätskebadet i det mörklagda köket. Lugnet i mörkret, noggrannheten, ljudet av porlande vatten från sköljen. Kanske trivdes Gunnar Öhrn som bäst då och under sina strövtåg, delaktig i stadens liv och naturens många skiftningar.

»Vid Stallmästaregården
1938.« Foto Gunnar Öhrn,
Nordiska museet.

